

Tolken: vertalers en/of gatekeepers?

Corrie Tijsseling, workshop 66

Siméa congres, 12 april 2019

GGMD
voor Doven
en Slechthorenden

Introductie

- Historisch en theoretisch pedagoog, www.corrietijsseling.nl.
- GGMD: onderzoekscoördinator.
- Kentalis, programmaliijn DSH: senior onderzoeker.
- Dovenschap: belangenbehartiger (o.a. Tolkvoorzieningen).
- Ervaringsdeskundige professional.
- Sinds 1997 ervaring met de inzet van tolken bij academisch onderwijs en werk: wetenschappelijk onderzoek.

Inzet van tolken

- Draagt bij aan volledige participatie van DSH personen.
- Belangrijk: goede randvoorwaarden:
 - Zo volledig mogelijke informatie over wat en waar van de opdracht.
 - Tijdig toezenden voorbereidend materiaal.
 - Juiste tolk op de juiste plaats.
 - Klik tussen tolk en klant.
- Leren werken met een tolk: rollen, taken, verantwoordelijkheden.
- Onhandige of ongemakkelijke situaties.

Minderjarige tolkgebruikers

- Tolken NGT vertalen tussen twee talen: Nederlandse Gebarentaal en Nederlands.
- Schrijftolken zetten een taalvorm om naar een andere taalvorm: van gesproken Nederlands naar geschreven Nederlands.
- Tolkgebruikers kunnen het werk van tolken niet controleren: zij horen immers niet of onvoldoende.
- Dus, nodig: professionele attitude en ethische bewustzijn van tolken.
- Vraag: vertaler of *gatekeeper*?

Beroepsorganisaties

- De Nederlandse Beroepsvereniging van Tolken Gebarentaal: NBTG,
<http://www.nbtg.nl>
- De Nederlandse Schrijftolken Vereniging, NSV:
<http://www.schrijftolk.org>
- De Stichting Register Tolken Gebarentaal en Schrijftolken, RTGS:
<https://www.stichtingrtgs.nl>
“De Stichting bewaakt de kwaliteit van de geregistreerde tolken door specifieke opleidingsvoorwaarden te stellen bij registratie. Het bevorderen van de kwaliteit en professionaliteit wordt gewaarborgd door het verplicht stellen van periodieke nascholing, waardoor voortdurend wordt gewerkt aan het onderhouden van de deskundigheid van de tolkvaardigheden van onze tolken.”
- Actuele situatie tolkvoorzieningen onderwijs:
<https://www.dovenschap.nl/wijziging-tolkvoorziening-onderwijsuren/>

Beroepscodes

NBTG: <http://www.nbtg.nl/over-het-beroep/beroepscodes>

NSV: <http://www.schrijftolk.org/schrijftolk/beroepscode>

- Gelijkwaardigheid, zelfstandigheid van klanten.
- Volledig en naar waarheid vertalen.
- Tolken zijn geen deelnemer aan de situatie.
- Tolken hebben geen mening over de informatie, zijn niet verantwoordelijk voor gevolgen.
- Stoppen bij conflicten.
- Zwijgplicht (en meldplicht).
- NBTG: in geval van minderjarigen zijn ouders/verzorgers direct verantwoordelijk.

De praktijk

- Uw ervaringen / vragen / opmerkingen?

Quiz!

- Vul een verzonnen naam in.
- 5 casussen.
- Vraag: Is dit oké, of is dit niet oké?